

(Entered at the Post Office at New York, as second class matter.)

„UNIJA“
(Weekly)

The only Lithuanian
News paper published in
New York. It has a large
circulation in the United
States and Europe.

Rates of Advertising.
One inch per week \$1.00
half yearly 6.00
yearly 10.00
All communications to be
addressed to:

M. TWAROWSKI
25 Allen St., New York.

UNIJA

„UNIJA“

Iszelina kožna Subata
kasztuoja ant metu \$2.00
puses „ 1.25

AUROPOJE

kasztuoja ant metu \$3.00

APGARŠINIMAI

kasztuoja ant metu \$10.00

puses „ 6.00

už vieną siki 1.00

Gromtas praszome siust
ant vardo

M. TWAROWSKI

25 Allen St., New York

New York, Subatoje 17 d. Sausio men. 1885 m.

Ižduotojas ir Reditojas M. Twaraukas

M 2.

NAUJA SEKLA.

Be apsvietimo žmoniu nera galima iszi
ti nej valnybe nej teisinguma.

James A. Garfield.

Lietuwininkaj kita gadyne turejo sawo
lietuwiszka tikejima. Lietuwininkaj tikejo i
daug diewu, o wyriausej i Perkuna, Pikuli,
Potrimpa. Wysa prygimima lietuwininkaj
tare esant gywu, už taj wand o ir oras, žia-
me ir trobos — wyskas ture o diewus, o tie
diewaj wysur rejkatalawo no žmogaus nasy-
žiaminimo ir maldū. Ta taj tykejima senow-
wiszka, lietuwiszka, eme najkint atejwej
wokieczej. Bet nuomone ape diewa, ape gy-
wenima kitame swiete nesyduoda rykszte
isz galwos iszplakt. Užta, ir wokieczej nei-
steuge lietuwininkams užkabūt kajp uba-
gūj tarba ta nauja tykejima. Bet lietuwin-
kaj suspausty isz wysu pusiu ir pamatia, kad
ju seniaus garbinamy diewajezej neistengia
Lietuwa apgint no ugnies ir wajnos ir maru
spyriamy kajnynu pryeme katalikiszka ty-
kejima 1386 ir 1413 m. Žynomas taj dajg-
tas, kad naujas tykejimas nepasygo gana
grejtaj. Juk ir ugnis kuriama negrejtaj ide-
ga, isiliepsnoja. Senowiszkaz lietuwininkaj
po aržuolu diewajezius garbino da itga, o
daug senowiszku prietarū ape sloguti, waj-
dylus, bildikus ir tt. ir szendie apejuame
žmonise. Bet jau Lietuwoje ir Latwijoje,
(latwius wokieczej jau XIII amžije buwo
krauju apkriksztija isigywenant kataliky-
stej pradejo sawo darbus Wokieczinose Lu-
tarys*). Szis wyras pasykele priesz popie-
žiaus spuda sakydamas, kad tykraji moksla
Kristaus galime rast biblijoj, kad biblija
žednas gal iszguldinet pagal sawo supratima
ir sažine (sumianija), kad popiezius ne
gal pardawinet atljajdus [atpuskus] kajp ko-
ky tawora už piningus, kad kuniagaj gal tu
ret paezes ir tt. Lutarys isz pat pamatu su-
krete katalikyste. Jo mokslas tape atnesztas
i latwiu žiame 1523 m. o aplink ta miata ir
in Prusiszka Lietuwa. Da welau tarp lie-
tuwininku eme daugintiesy pasekejeje Kal-
wino, bet paskuj ju bury wel Jazuwitaj su-
mažino. Tarp lietuwininku Kalwino ir Lu-
tario tykejimo atsyrado tokie, kurie sawo

tiszkazj suprasdamy biblija sawotiszku budu
atlieka maldas, taj tajp wadinamy maldini-
kaj arba surinkiminkaj. O tarp kataliku
wel randame pasyplatinus brolijas szw. Do-
mininko, Pranciszkaus, Brigytos ir kitas.
Kad wieny tajp daug rupinasy ape tykeji-
ma ir diewmaldyste, kity i taj wys žiure-
damy krajpo galwas, juoknasy isz kuniugu,
ju pamokslu ir bažnyczios; tokejs ira „Jono
wajkaj“ ir kity wadinamy netykejs, bedie-
wejs. Jau isz to mes matome, kad tarp lie-
tuwininku kiek galwu tiek ir pažiuru. O wie-
nok wienas kita prawardžinoja. Katalikas
ewangieliszkuosius wadina bambizajs, nety-
kelejs, o anie katalikams atsymoka tokiapat
alga. Bet taj ira labaj piktas darbas. Kris-
tus prysakie mylet sawo artyma, o tie, kurie
jo isakima pildo, ira ir jo pasekejejs, ty-
krajs krikščezionimys. Lietuwininkaj kila
isz wieno lizdo, pryindamy wiena Kristaus
moksla (norint sukeleripiunta per newienoda
jo iszguldyma) szendie del to tikejimo
pasydalijo i burius. Katalikaj ejna su len-
kajs, lutariszki ir ewangieliszki su wokie-
czej, o anie netikej tankinusej su tuomy,
kieno ira pilnos kizzenes. Neapkenoze lie-
tuwininkas lietuwininko, o už taj ir pamete
tykraji kela. Lietuwininkas užmirszo mylet
artima, už taj ir kitoniszkazj ne kad jis pats
tikinti lietuwininka, per ka suiro wienybe,
o be wienybes ar mes galime but stiprus?
Niekumet. Noredamy ejt Kristaus kelajs,
mes turime žmoguje szenawot jo žmonisz-
kuma o nesyjuokt isz jo tykejimiszkos pa-
žinros.

Ar tykejims tur mus skirt?

Ar negalim žmogu girti?

Jej darbuos jo ir dorybe,

Te nerup mums jo tikybe.

Tajp raszo dajojus ir tejslogaj.

Netyk tykejimaj ardo wienybe lietu-
wininku ir latwiu. Ta pati pikta darba atlieka
ir kalba. Jau no szirmos gelynes pradadant
lietuwiszkoji gimine buwo pasydalijusy i 4
szikas: lietuwininkas, žiamajezius, parusne-
nus (senprusius), latwius ir juodwyžius su
baltwyžej. Koki buwo szneкта juodwyžiu
ir baltwyžiu, nežinome, nes laikaj juos isz
žude pirma ne kad kokie rasztaj buwo ju
kalboje surasztyt. Už taj mes turime tris
atskyrias sznektas: senprusiszka, lietuwi-
žiamajiszka ir latwiszka. Senprusius sugriauze
ir susiurbe per kelis szmtus miatu wokie-
czej, o už taj nedaug palajku ju kalbos liko
aut raszto. Lietuw-žiamajiszkoji kalba da-

linasy i daug daug tarmiu, kožna mažne
parapija kitoniszkazj szniaka. O toks atsky-
rumas tarmiu arba dijalektu lietuwininkus
gintinaj giana szalin no wienybes. Ar-gi ne?
Dzukas juokiasy isz guogo, guogas isz kap-
so, kapsas isz zanawyko, zanawykas isz
striukio, striukis (prusiszkiis lietuwininkas)
isz žiamajezio „kukuczio ir putros lakuczio“
o žiamajtis wel isz gudo lietuwininko, Ir
tajp ejna rata aplinkuj. Kožnas augsztna
sawo szneкта, o niekiga szneкта sawo susie-
du. . . Už taj mes lietuwininkaj ir statome
antra Babiloniszka bokszta. . . Czesas jau
susyprast wysiems. Kožna szneкта ira gera
ir nepejktina, nes ja duoda prigimimas. Už
tai neturime niekint nej wienos tarmes. . .
Prieg tam turime ejt i wienybe ir kalboje,
o tokia wienybe rasme ne apjuokdamy, wie-
nybe rasme ne apjuokdamy wieny kitus,
bet per moksla, per palyginima wysu sznek-
tu ir tarmiu Lietuw-latwiszkos gimines (tau-
tos). Tokia taj paliginta ir ant moksliszko
pamato palajpinta kalba rejki wartot lietu-
wiszka raszte. . . Mes Amerikoje gywe-
nantieji lietuwininkaj to nej suprantame,
nej žynot norime. O taj ira dydelej negeraj.
Mes esam gatawy wirt tokiapat juka kajp
nekurie kad padare su raszimu. Prusiszkej
lajkosy wokiszkuju kampuotu litaru, tajp
pat ir latwej, o lietuwi-žiamajezej wartoja
wuodegnotas lotyniszkas, kity wel bambuo-
tas lenkiszkas, o ne no tajp senej nekurie
eme raszyt iszžargomys maskoliszkomys li-
taromys! Ajszku kad kalba ir rasztas, per
taj kad lietuwininkaj szendie nemato iszna-
szuma ir rejkaliuguma wienybes, musu gi-
mine traukia i bedugni, i iriu. . . Skaudu
ira ape taj myslit, skaudu ira matyt ana
klajdziojima musu gimines; bet nera pagel-
dos iki wysy nepamatys to, jog Lietuwos
wienybe rejkalauja ir wienopo raszto, o
kiek galima ir kalbos wienos ar dwieju: lie-
tuwiszkos ir latwiszkos. Duok Diewe, kad
itgaj nerejketu Luukt pakilimo suwienuotos
raszte ir kalboje Lietuw-Latwijos!

Jau kad mes patys sawia ardome wie-
ny kitus aptardamy, neužkesdamy ir ap-
juokdamy del tykejimo ir kalbos, taj ir swe-
timy nemažiaus mus slogina. Musu lietu-
latwiszka gimine nesza sunku swetima jun-
ga. Dydziansia daly wargina no miatu pa-
dalimo Lietuwos ir Lankijos — maskolus,
musu žmones lieja už ji sawo krauja wajno-
se, o maskolus mums už taj atsymoka pa-
statydamy i musu žiame armija, burlokus,

*) J. A. W. Lietuwis taria, kad Luta-
rys kiek galima numanyt isz pawardes bu-
wo kilties lietuwiszkos (lutas, arys — Lu-
tarys). Gal but kad ju senucezej buwo isz Lie-
tuwos iszsykraustia i Wokietija. Už taj gal
Lutarys tajp ir mylejo Lietuwiu kraszta,
kajp Rogge raszo.

paliceja, mynias czinowniku ir kitu wyso kiu wagiu, atindamas lietuwiszka kninga ir mokslawiete. . . Wysur ir wysur liepia, kad mes taptumeme maskolejs pagal kalba ir tykejima. O wel ans nepryrydomas dydnasris wokietys suglamze kajp sakeme senprusius, o ir lietuwininku dar gywu tur po sawo waldze i 400 tukstancziu! Ir tas elgiasy tajppat kajp ans szalaputys meszk-koris maskolus. Bet lietuwininku dwase tury susysiekt ir per ta swetingencziu uztraukta rubeziu Lietuwininkas szurdije ir jausmuose tury pasylykt lietuwininku, norint wakar ji wargino szwedaj, o szendie rajty joja maskolej su wokieczyjs. Atejs gadyne kad lietuwiszkoji gimine susystiprus, kad ji atgys ir bus wienybeje. Ji numes szalin sunku swetima junga, o apsykajszys wajniku walnybes, brolystes ir lygybes lietuwlawiszka republikaj kajp szendie kad ira Prancuzija, Szwicarija ir kitos tokios waldystes.

Kad tajp bus mes neabejojame, nes ir praszaliecej jau taj mato. Kad permaj Jonas Szlupas Tilzeje buwo pryspirtas tarp wokieczyiu atlykt skajtyma ape taj, ka wejka lietuwininkaj ir ka jie nor duryt, taj susyrynkime buwo girdiny kela wokieczyiu balsaj, jog Lietuwa, jeju ji tures gerus mokintus wadowus, gal turet la minga atejte; nes maskoluj besywerziant i wakarus, o wokieczyiams i rytus, gales gird atejt ant to kad tarpe maskolu ir wokieczyiu is dygs Lietuwlawija, neutraliszka ziamie, kajp kad szendie ira Szwicarija. — O ir paty tejsybe rejkalauja, kad lietuwlawiszkoji gimine gywa ir walna pasylyktu amzynaj, o ir dwa syszka gywianyma isygamiutu toky, koky senoweje turejo, kada ji nesze apszwietima tykejime ir ukeje szendien tajp wadynamoms indo-germaniszkomis gentems. — Lietuwlawija bus, bus be abejones, jeju lietuwlawiej tures tiek proto, kad dydins gawytarpine wienybe ir sutarima.

Lajswie tyktaj ir wienybe,
Taj Lietuwos wien galybe.
Kur wienybe, ten ir lajme;
Kur jos nera, ten ner lajmes!

K.

NAUJA DWASE.

Jau senatwe man atejo,
Zitus plaukus jin pasejo,
Asz wienok-gi dar toks jaunas;
Isz kur jausmas toksaj gaunas?
Juk ir seniaus ramej sejau,
Juoda duona pats akejau —
Mastis buwo tajp wienoda,
Kad atminti ja nubodu.
Wajkus sawo uzauginau
Ir wienodaj palajminau,
Jau rejketu pamyslyti,
Kada gilt'ne teks matyti.
Bet man szurdij toks gajwumas,
Toksaj linksmus ir' jaunumas:
Asz uzmirszau, kad pasenau,
Kajp iszgirdau zinia wienu,
Kury dwase man sukele,
Norins amzij tokia wela.
Mums jauniej ja sutejkie,
O ta zyne wysus wejka. —

Grazus zodzej, asz neszioju,
Mano szirdij juos kawoju:
„Wysur sukils dwase musu,
Jau nebebus lanku, rusu;
Ejsim wysy mes sukila,
Jaunos galwos ir prazila. . . .
Kajp puszele lauke dygus
Turi wysus lapus lygius:
Tajp mes brolej lygus esam,
Wienu nasza wargu' neszam.
Ej brolukaj, gan wergauti,
Rejki syki lajswie gauti;
Dirsim wysy prakajtuodam,
Tyktaj darbuj zut neduodam'.
Ranka tegul paim ranka,
Dirbsim woyssy darba sunku.
Oj atniukit, ka kentejom,
Kada ponams tarnaut ejom,
Kuomet eme mums wajkeli
Kajp ne zmozgu o szuneli
Ir pardawe ar pragere. . . .
Brolej szurdij mums perwere,
Sopa szendie neuzejgi:
Jausmas toksaj nerudija,
Kol sopulys dar gywenu
Nog senowes lajko siano
Ejkiam lajswie iszkariauti,
Saw' neduosim mes suspausti. —
Tegul ziba, spinduluoja,
Kajp zwajgz lele mirguluoja,
Lietuwele musu brangi
Po lietuwlawiszka padange!
Ejsim karuna neszdami,
Ant jos zodzius raszydami:
„Lajswie tyktaj ir wienybe,
„Taj Lietuwos wien galybe”.
Kur wienybe, ten ir lajme;
Kur jos nera, ten ner lajmes”.

Asz seniukas sujudejau,
Kad szaukima uzgirdejan.
Kau gywenti, rejk myleti,
Tame garbe saw uzleti.
Buwo dwase piram uzimigus,
Szend ir' naujki sekla dygus:
Uzzybejo mums Ideja,
Kury nauja dwase seja.

Oj Ideja, dar mes tawia
Kol sulauksim, taj pirm sawia
Newiens krauju apmazgosim.
Bet mes zuti tau neduosim!
Sunku ira, bet Ideja
Kol gywenu, neiszejo,
Tokias aukas nes' su sawim.
Diewe, Diewe, mes su tawim,
Musu darbas pakilmingas —
Buk tu del mus milistingas.
Asz — seniukas, duok sulaukti
Naujos dwasios ir jaj plaukti
Po pakraszczius musu ziames,
Kur dabaros wargaj semias. . . .

II. XII. 84. AGLE.

Motum ir dukte.

Apsakas E. Wicherto.

Kad rudeniop dienos sutrumpejo ir pasydare wesios, Kalwajtis daugiausej grinccioje gywenu, apszylidomoje dydelu kaka liniau peczium. Berots kletije tebstowejo jolawa ir jo stalelis ir aplinkuj wieta tape su-

siaurinta per sukrowima zoposto ant ziemes Endrajtiene ka galedama buwo uzneszant ant gredu (lubu kleties); del ko kito ji nebutu dariusy. Bet ir sawo gaspadoryste ji negalejo wysiszka suspraust.

Jaj regimaj nebwo lengwu myslyt ap permajna draugiszkuome. Bet ir kajp ji buwo galima ilgesnej iszlajkyt?

Wienu dienu jau galop spaliniu mensio, kada hukrito pirmas sniegas ir ji audestaklese, o Jonas Kalwajtis netoli no jos ant suolo (zeglo) ir skajte lietuwlawiszka gazieta, ji apstabelle szaudykle (szautuwa), nerint metmenis (gijos) nebuwo sukibusios, atsukusy wejda lango link tare: Mes szymet gausim ankstyba ziema.

„Kartajs jau snigoja ir rugsejo mensisje, atsylipe Jonas, bet sniegas neilgtikus nubega”.

„Uz taj kad tuomet dar ne jo czesznekejo ji. Warnos tajpogi jau pulkajs paliekia isz miszku, ir zasys, kurias asz pajpawiau del rukinimo, turejo baltus krutikus kaulus”.

Priesz tokius zenklus nieko nebuwo sakyt. Jis uz taj nutilo ir ziurejo pro langa, kajp dydeles snajguoles (sninguoles) lengwa lejdesy ziamin ir nusysedo ant erkeczyiu.

Ir Urte tylejo walanda, darbo-gi toledirbo bet sukinejo szewja s audykle. „Jau tu Jonaj kletije itgaj nebegalesi gutare ji potam. Tie zodzej skambejo taj kajp kad ji sakytu wysu pripazinta tiesa.

Jis grajtaj atsysuko ir ziurejo i ja walande kajp kad girdedamas taj, ko nebuwo laukias. „Juk dar neszata tajp lalotare jis.

„Ir man kletis jau nebeatlieka, snekejo ji tolaus! O cze widuje asz del tawias turu wietos. Kamara, kur gul biarnas, maža del dwiejju, ir tau ten nepatiktu, taj ne pagal tawia. Tajgi pasyjeszkok gywenima”.

„Tu man jau atsakaj?”
Kitajp negal but”.

Kalwajtis padej gazieta i szali ir astojo. „Asz ape taj wysaj nebemislijau”, re jis wel nusysukias priesz langa ir zinidamas i laksta czes snajguoles, kurias dar nesziojo ir sukino wejjas. O uzpakalij wel duakсноjo ir tarszkejo stakles. Urte dosy norejo atydirat taj, ka buwo aplejisy.

Gal tajp perejo keturdalis adynos. Agalo jis atsystojo uzpakalije tos zmonos uzdejo jaj ranka ant peties. Ji truputeli timplotejo, bet darba dirbo tolaus. „Tutu nori klausytiesy, ka asz tau sakysiu?” klause.

„Kodel ne? atsylipe ji. Rejk wys klausytiesy”. Ji pasydejo szautuwa ant dekle.

„Asz apsymislijau, snekejo jis lalranej, man bus geriausej, jeju asz paimpacze”.

Jis negalejo matyt, kajp Urte antakilstelejo ir lupas sucziaupe.

„Man rejki zmonos, tare jis, kury mane pasyrupintu ir wysur man ant ge-

butu. Jejgu asz cze bucziau galejas pasylykt taj nebutu rejkeja skubintiesy. Bet ka asz tareciau pradet tarp swetimu? O del tokio kurs neapsyrenka tam tikra darba, niekur nera wietos".

„Jau tu ir metuose, tare Urte ir pasylenke ant musztuwu, kajp kad noredama audekla apxiuret. „Bet kokia zmona tu tariesy gaut budamas luosininku? Juk tawo palukiu nebus gana, kad galetu iszmist zmona ir wajkaj".

„Taj ira tiesa".

„Ar tu nori ziame pirkt?"

„To asz nenorecziau. Asz nemoku gaspadoraut".

„Bet tawo paty galetu moket. Ira gana tewunajcziau, kurios tau neatsakytu".

„Bet ar jos man patinka..."

„Tokie zmones kajp tu wysumet tur but drasus".

„Berots, tare jis nusymimusej szwipterejas, bet jejgu zmona..." Po trumpos gajszties: „Asz zhuau wiena zmona, kury man prytyktu, bet nezinau ar ji mane imtu".

Urte zwilgterejo i ja neluketaj. „Ar tu jau tajp toli asi? pasyklause ji. Ir gal jau tury pirszli?"

Asz esmi pats pirszlu del sawias", atsyliepe jis, aplink apejdamas ape suola, ant kurio ji sedejo, ir pasyremdamas ant riestinio. „Jejgu asz neturiu fajmes, taj togul nieks kits nezinu kajp asz pats ir ta zmona, kury manias nenor. Tu, Urte, esi taja zmona, kuria asz pamyslijau".

Ji baisej nusyjuoke. „Asz esmi? Tu mania nory pirszt? Taj ira pajkyste!"

Jonas pasyliko wysiskaj ramiu. Tykt petys mazuma pasytrauke ant riestinio. „Kodel tu taj pajkyste wadyni? klause jis.

„Asz deszimt miatu asmi senesne uz tawia", sznekejo ji wys da juokdamos.

„Bet tu ne esi persenusy".

„Taj tu dar per jaunus esi".

„Urte, cze mlataj nieko nedaro".

„Palaukk dar trejus ar ketwerius miatus, o galesy west mano dukteri".

„Urte, tawo dukte nera zmona del manias."

„Kodel ne? Juk ji kuomet tures ta ziame".

„Taj asz jaj mielaj palieku".

„Kam tau naszle pasyjeszkot, Jonaj?"

„Bet tu man suwys patinki, sznekejo jis. Asz sawia geraj pazystu, neasmi tokiu nezinelu, kad nematycziau, ko rejkalau.

Ja jauna zmona no sawo paties, ir ka ji jam daro. Man rejk angusios ir iszmintingos zmonos, kury stow ant sawias ir gaspadorysteje wyska uz mania myslytu ir nedaug klausynedama dirbtu. Kitiems galetu ir kas kits tykt. O man rejk zmonos turincios stamantru nora, reda namuose iszlajkancios ir mokancios apseyt su zmonemys, kajp ir man butu geraj. O per wysa czesa asz macziau, kad tu esi tokia zmona. O tu su manim wysumet elgejsy geraj ir mania apken.

tej. Kajp luosininkas asz negalu pasylykt. O jejgu tu mania paimtum uz wyra, taj kluties nebebutu. Kiek asz tau parnesziu zinaj. Gal but apraszta taj, kad Magde gau,

ziame. Asz mylu ta kudyki ir nenoriu ja nuskriaust. Uz taj asz nezinau, ka tu galetum priesz taj sakyt, jejgu tyk asz tau tajp kuom nepatykeziau".

Urte nuziurejo jo dajlu pawidala ir grazu wejda su megia akimi. Jau ji senej nebesyjuoke. „Tu man patinki, atsake ji, bet asz nenoriu isztekot — man taj netinka. Jejgu asz bucziau norejusy, nebutu rejkeja tawias laukt".

„Taj asz geraj zinau, tare jis, bet apmyslik ir taj, kad per kelis metus gal daug kas atsymajnyt. Dabar Magde ira dar kudyki; o ar cze ilgaj trukus, ji jau isztekos, o tu pasylyksy wienu wiena ant swieto. Man giara darydama gali ir tu susylaukt giaro. Tajp manias neatnesk".

Dar ne wyskas.

Gromata isz Petropiles (Petersburgo).

Ka-gi praneszt ape gywenima lietuwininku Petropileje? Daug cze atsymajne per kelis miatus, ir dabar tas, kurs pirm dwieju ar treju miatu cze gyweno, jau nebewysiskaj pazintu dajgtu buwi atwykias pas mus. Priminsiu uz taj cze, kad isz senowiszkojo burio lietuwininku wienas parasze apjuokianti raszta (pamfleta) priesz „Auszra" „Kraj'uje", kuriam buwo labaj pritiktus at sakimas 5 irb. num. Auszros 1884 m. o kity buwo sudrausty ant pirmo musu jaunimo, o i antra wysiskaj buwo nepriimty del sawo paobjumo ir neiszmintingumo. Wienas atsakimas isz tos pat skrities wertas ira paminejimo. Tajgi, wiena geroka dalis sanariu musu buwusio burio, labaj ipykusy, kad lietuwej ant jaunimo nesykiszo i lenkiszka politika, nenoredamy swetima liga sirgt, ta dalis, sakau, buwo iszsymaniusy sutajsynt „protesta" no tos draugystes pirma, o paszuk wardan,uczacej siq miodziezy litewskiej do „Obywateli litwinow", kad musu wakaruskos, kurias apraszze Ziemkintis Auszroje, nebuwusios lietuwiszkos, kad tenaj nej koks mieris del lietuwiu gimines (tautos) pagejstinas nebuwo pasiektas ir pasiekiamas, norejo ta jaunima ir lietuwius tenaj buwusius, kuriu didmeia buwo „chlopi i lokaje", iszkernot, pirsztajs iszbadyt akyse wysos Lietuwos, uzmiatus ant musu nebutus dajg us.

Toks gywuolizskas darbas „litwinams" [tajp pas mus wadynusy lietuwiszki susylankawusieji bajorpalajkej, plikponej) nepasyseke, juos pasyseke sutrikdiat ir priesz ne kurius prawadyrius to protesto tykosy sukelt sawuosius tykrus lietuwininkus. Ar-gi newerta buwo spyrties priesz toki bediewiszka ju darba?! Mes lietuwej isz wysu pusiu suspausty, truputi pakrutejome ir pradeja buwome „sawotyszka elgtiesy", tuoj uz akiu mums stojas — kas? tie, kurie sawia wadyna „litwini"; kad dar swetimy, taj da netoks apmaudas. Ar taj neajszkus buwo tokie szit tarimaj „litwinu" ant jaunimo: naco mnie ten kościelny (lietuwiszka) jezzyk, 2) ja jednak jestem litwinem, chocia i nie umiem tego waszego glupiego

(sic!) jezzyka ir tt. Kiszenej galima, sako, ir szpyga parodyt, bet taj buwo pasakytas akwywajzdoy lietuwiu ant lietuwiszko jaunimo! Ir kas taj sako? — anie „litwini!" Taj mat kajp jie mokinosy „litewskiej mowy" kuria buwo przyzadeja iszsymokint, kada raszeme ir tajseme istatymus pirmutinio „Kolo". Tajgi po tokiu atsytikimu negalejo tolaus testies toks musu pasylajki mas kartu su „litwinajs" ir pernaj (1884 m.) „atsymeteme" no ju, stodamy jau i sawo tykra lietuwiszka draugyste. Sunku ira toki buri sutajsynt, kadangi gundinimaj agitacijos isz wysu pusiu ejna pastypusej. . . . O mes zinome kad lietuwejs sawia wadyna 1) „wisatininkaj" kajp juos J. Szlupas pramane, ir tie jau 1883 m. atsyskyre no „Kolo", 2) „mes — lietuwininkaj, mes wyzuoty nebagaj", ir 3) „litwinaj", kurie dabar pas mus wadynasy „unijotajs", nes jie gywena wien tyktaj delto, kad lietuwininkus sumuguluot ir sulenkuot. Tajgi kozna partija medzioja i sawo buri; musiejeg-i ira pasziurusej atlezia ir uzimigia, nes jiems geriaus ira tylet ir ejt tenaj, kur juos kas stumia. . . . Kajp taj nebuwia, sziohia tokia saujele turime „wyzuotu nebagu" ir mystijame tureties ir nepasyduot. — Uz wys sunkiausej ira susykwiest i kruwa, kad maskolaus priespudis ira didis, ir sunku ira ikwept wylti, kad musu rejkalas neprazejstas, be wilties-gi, zynomu, negal nieko giaro but. — Isz to, kas daros Petropilej gal ir Amerikos lietuwininkaj pasystebe. Tegul ir jie ejna drauge su lietuwininkajs gywenanczejs tewenej Lietuwoje ir netoli jos, o tuomet bus lengwians apwejkt wysur priesz musu gimine pasykelanczias priesziniakus. Wysur ir wysy lietuwininkaj tur ejt isz wien, nes tyktaj tuomet jie apgales tewenej priespudi ir maskolaus ir lanko ir wokieczio ir zydo, ir wysokio czigono, prieszgiungo lietuwlattwians.

Szajp nieko negalu praneszt giaro; ant musu praszynu del lietuwiszku pamokslu, kad Petropileje butu lietuwininkas kuningas, ir del „labdaringos draugystes" dar nera atsakino no wyresnybes. — Ir negrajt da mes ka iszwersim giaro prie dabarnykszciu pasylajkimu cze ir begalinu slogu. . . .

J. Gajlutis

GROMATA isz Prusiszkosios LIETUWOS.

Szirdingy mano Amerikoje brolej! Dirb-kite ir neperstokite droia del Lietuwos, nes uzma jusu „Unija" padare tarp wokiecziu toki, kad bangu: girduot wys plaukaj ant galwos sziauszas. O kad tyk ant musu ne pakitu nelajme, nes wysy mums kasa duobe, kasa ir prietelej ir neprietelej. Ant pawasario mes, lietuwininkaj, tajsysime nedel dieniu mokslinycze ir taj bene bus dydelys darbas pradetas, wienok kajp jis paakiuj ejs, dar nera zynot. Gazieta „Niamuno Sargas" padaro ir nemaža bjaurybe musu prieszams, jie wys ugne spjauja, bet nieko nepadarys priesz lietuwininku apsymima. Ne susydraugaukite su lenkajs, jie lietuwininku prazuties tyko. . . . Lankaj, mataj, ira musu

nielajms nedraugajms, nes jie tyk nor, kad mes butumeme lankajms ir lankajms. Bet priesz juos sunku ira sziamie czese giukla kelt, nes jie ira stypresny už lietuwininkus, kurie kertas ir tajp jau priesz maskolu ir wokieti. Szenia die mias turime tajp daryt kajp aus meszku medziotojas Zomelis Smartas, kurs sawo iszmintimi walojo dydelas milziniiskas meszkas. Jusu sagymus

Wabalas.

ZYNIOS isz SHENANDOAH.

Pasyduoda ing žyne wysiems lietuwininkams gywenantiems kituose miestuose, idant neapsygautu sawe ir neplauktu ing Shenandoah, nes eze teigi ira szlektaj ir ne galy gaut darbo, nes jau tukstanczej czejautyniu darbininku netury darbo; o taj delto kad Indian Ridge Colliery ir Plank Ridge (fabrykaj auglinej prygulinty prie Pa & Reading Coal & Iron Co sustojo tuo po Kaledu, daugiaus kajp 1000 žmoniū pasyliko be darbo; diena 12 sausiaus sustojo 3 fabrykaj No3, 4 ir Lost Crik, prygulinty prie Linnigh Valley Co. Keely Ruan Coll. prygulintys prie Thomas Co. teipgi tur but szyta menesy daugiau uedyris, ir da girdet kad daugiau stos.

Cybutukas atwaziawo ing mus miesta diena 9 szyto menesio kajp paskalas ejna isz Jeruzolimo. — Ponas Kajokas atlanke mus miesta wela sziose dienose, nes taj jau ira 48tas atlanckimas isz kalejnos musu miesto, ale kajp itgaj eze usybowys negalime to ispet.

Wakar po pietu ape 4. adyna wakare Kalpoko sklade truko baczka su agurkajms ir lengwaj kolieczyjo jo klarka.

Lietuwajczej akmenynu

Pasydare sau guzyntu,

Wysa nakty olewojo

Arielkele pilnewojo

Ir swodbele sau turejo

Aukszta — žyury numilejo

Kurem dawe daug pajpelu

Apstodumy wis isz szalu.

O tas biednas ju niszkenecze

Wysas grandziej apsywerke

Tuojaus gawes sau drutybe

Kad pajuto jau luosybe

Kajp iszsprudo ant uliczios

Ir suryko pijoniczios

Tuojau anie ant jo szkoko

Gazdydamy rankom plojo

O szys biednas nabagitis

Neturedams nieku gitis

Szoko bego kajp galejo

Pajpu daugiau nemylejo.

Dragunas.

Auropa.

Wienos miestas, 18 Sausio. Europoje pakiltusy myslis, kajp raszo „Tagblatt“ as, uzdraust iwezima jejb koku žiames wajsiu isz Amerikos; Europa nebgalinti iszlajkyt lenktyuias su Amerika, kurioj nera nej armijos stowios, nej sunkiu mokescziu no žiames; o prieg tam eze ira ir dydelys plotis dar neiszdirbtos žiames, užtaj daug žmoniū gal rast duona ir pelna. Prieg tam kajp gu-

drus ir sumatus, kajp sukty ira Amerikos žmones! Kitajp Europa netury pagiatbos kajp tyk neilejsdama Amerikiszkus taworus

Madridas 18 sausio. Szpanija najkina taj wandenys, taj žiames drebejimas, taj welf tokie sniegu pustimaj, kajp ju senej tas kraosztas nebuwo regejas. Tajp dabar aplink Malaga sniegaj isznajkino cukralazdziu pjuuti paiszkadijo aliwmedziams.

Birmingham, Anglija, 17 sausio. Darbininkaj negaudamy darbo suejna i burius ir tariasy kelt pamiszima, jej wyresnybe ne pasyrupins duot darba.

Quecnstown, 17 sausio. Gywentojej kela pamiszima del to, kad randa už gywenimus ira labaj dydele.

Amerika.

New York. Garlajwiu kompanijos 17 d. sausio nulejde czienia del kelaujancziu per Atlanti i Europa ant 10 dolaru, noredamos pryspirt Amburgiszka ir Liverpoolisz kaja kompanija kad su anomys eju i sutama ir pakialtu czienia lyg 25 dol. — Tiketas i New Orleans ir atgal dabar kasztuoja \$ 38,50 o Pensilwaniszkas gelezinkelis del emigrantu parduoda tiketa i Czikage už \$1, už 2 i St. Louis, už \$ 13,50 i New Orleans ir \$ 38 i San Francisko.

WYSOKIA ŻYNE.

Seniausia gazieta ant swieto ira Chinu „Pekingo“ gazieta, kury jau ejna no 911 miatu g. Kr., bet sawo czesu eime iszejt tyk no 1351 m. Ji iszejna aut geltonos ir raudonos popieros.

APGARSINIMAI.

Redisteje UNIOS galema gauti knigas
I: Uo u) M. Touraucko)

Praratos Michaldos 25 c.

Morfeuszias izgulditojas sapnu..... 30 c.

Istoria Ali-Babos..... 30 c.

Isz Auropos atjo:

Auszros Kalendorius ant metu 1885 35 ct.

Tewymainiu giesme p.Wyturio 15 ct.

Auszra ant wyso meto 2 dol.

o wienas numeris 20 ct.

Auszros Kalendorius ant 1884 m. 25 c.

Oszkabalu dajnos 25 c.

Lietuwiszkas Szupinys 15 c.

Drazdausko swietiszkos ir szwentos giesmes 15 c.

Miglowaros dajnos 25 c.

Gramatikos angliszka ir lietuwiszka ne turu, kas nor gaut tegul iki 28 dienaj Wasario (Lutego) paduoda sawo warda kad zinotumeme kiek dukuot. Tajpogi rejkt zinot kad izdawimas tokios gramatikos braugej kasztuoja, del togi kas nor atejt i pamazie tegul atsiuncze puse pingu ir gramatika gaus pigiau 35 ct. nej kity. Gramatika kasztuos pusanro dolero ir bus daug dydesne ne kajp senowes buwo. Kas netur pingu smulkiu gal siust markomys pacztawoms (stamps).

Už Unija užmokiejo

G. Kajlus,	Baltimore	2.00
J. Kirwajtis	"	2.00
J. Wajsznis	"	2.00
J. Gradulis	"	2.00
J. Zalegriris	"	2.00
J. Baltruszajtis	"	2.00
K. Stepanowski	"	2.00
J. Stepanowski	"	2.00
A. Noryjewski	"	2.00
J. Stoczkus	"	2.00
A. Kawalunas	New York	2.00
J. Poplawski	"	1.00
V. Bielis	"	1.00
J. Katilee	"	2.00
M. Paczesas	"	1.00
F. Baczyński	"	2.00
A. Kowalewski	"	2.00
J. Juszkiewicz	"	2.00
Atejnancziams numeri kwitawosime kitu		

Ne myslikite brolej kad bankrutijeme ne izluodamy gazetos ir czesa; ne, tajp blogaj su mumis nera, — brokas czeso suwelina jasnes darbu turime per wales o darbiniko tam tiukano mazaj, nes iki szitam czesuj dirbame tyktaj dweje. Jagu isz tarpo Lietuwinku iszsyra wienas kurs noretu procewot del giaro brolu, pazindamas kalba non lankiszka ir lietuwiszka, tejpogi raszta giraj, tegut atyszaukie in Redistia „Unijos“ o wietas wysados ras, ir tada gazieta iszejt czesa.

MIKOEAS TWARAUCKAS

Generalnas Agentas

Hamburgo ir Amerikiszkos kompanijos del Lietuwinku ir Lanku

parduoda Szifkortes isz New Yorko i Hamburga po po \$ 14.00
Isz Hamburgo i New Yorka \$ 14.00
Isz New Yorko i Hamburga ir atgal \$ 28.00
Tejpogi iszmajnan ir siuncziu pinigus i wysas dalys Europos ir kitas žemes.
— Kas nor waziuot i Europa, arba isz Europos atsyimt pas sawe giminia arba pazista ma tegut pasyskubina su iszpirkimu szyfko-tes, nes trumpam czese pabrangs.

Atejas pas mane, koznas gal but pewnas kad i rankas sukeziu ir kraugieriu nepapil-

DR. M. J. B. MESSEMER,

150 SECOND AVE., bet. 9th and 10th St.

Office Hours:

8-9 A. M.

12½-1½ P. M.

7-8 P. M.

New
New
States
Rate
One
All co
address
M.
25 All

N

Ir p

Nera

Pers

Rem

Kun

kime

Bet

lyg v

darb

sawo

mok

žino,

misz

kozn

dajg

kwie

lietu

stus

redy

tiesy

ant

bene

kieti

lietu

lietu

szeri

darb

daug

daw

pitw

wisz

sime

plau

mys

Ajsz

pad

nas.

ir g

kiec

bijo

wajs

kup

da